TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. birželio 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Atvirieji duomenys ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinis naudojimas – Direktyva (ES) 2019/1024 – 2 straipsnio 3 punktas – Teisingumo Teismo jurisdikcija – Sąvoka „viešoji įmonė“ – Kelioms viešojo sektoriaus institucijoms priklausanti įmonė – „Dominuojančios įtakos“ prezumpcija – Vertinimo kriterijai“

Byloje C-575/24,

dėl *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas, Čekijos Respublika) 2024 m. liepos 23 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2024 m. rugpjūčio 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.

prieš

Úřad pro ochranu osobních údajů

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė M. L. Arastey Sahún, teisėjai J. Passer, E. Regan, D. Gratsias (pranešėjas) ir B. Smulders,

generalinis advokatas R. Norkus,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.*, atstovaujamos *advokát* F. Korbel,

– *Úřad pro ochranu osobních údajů*, atstovaujamos P. Jäger,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vláčil ir L. Halajová,

– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Meeßen ir K. Walkerová,

* Proceso kalba: čekų.

susipažinęs su 2026 m. kovo 5 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019, p. 56) 2 straipsnio 3 punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.* (toliau – *VaK Přerov*) ir *Úřad pro ochranu osobních údajů* (Asmens duomenų apsaugos tarnyba, Čekijos Respublika; toliau – tarnyba) ginčą dėl bendrovei pateikto *VaK Přerov* prašymo pateikti informaciją, kuriuo siekiama gauti jos organų posėdžių protokolus.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2014/25/ES

3 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014, p. 243), 3 straipsnio „Perkančiosios organizacijos“ 1 dalyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje perkančiosios organizacijos – valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojami subjektai arba iš vienos ar daugiau tokių institucijų arba vieno ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų subjektų sudarytos asociacijos.“

4 Šios direktyvos 4 straipsnio „Perkantieji subjektai“ 2 dalyje numatyta:

„Viešoji įmonė – įmonė, kuriai perkančiosios organizacijos gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką dėl to, kad jos valdo įmonę nuosavybės teise, dėl jų finansinio dalyvavimo šioje įmonėje arba šią įmonę reglamentuojančių taisyklių.

Prielaida, kad perkančiosios organizacijos turi lemiamą įtaką, daroma bet kuriuo iš toliau nurodytų atvejų, kai tos organizacijos tiesiogiai ar netiesiogiai:

a) valdo didžiąją įmonės pasirašytojo kapitalo dalį;

b) kontroliuoja daugumą balsų, kurie suteikiami įmonės išleistomis akcijomis;

c) gali skirti daugiau kaip pusę įmonės administracinio, valdymo ar priežiūros organo narių.“

Direktyva 2019/1024

5 Direktyvos 2019/1024 1, 13, 20, 23–26 ir 29 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) [2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 345, 2003, p. 90; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 32 t., p. 701)] buvo iš esmės keičiama. Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

<…>

(13) vienas iš pagrindinių vidaus rinkos sukūrimo tikslų – sukurti sąlygas, palankias paslaugų ir produktų plėtojimui visoje [Europos] Sąjungoje ir valstybėse narėse. Viešojo sektoriaus informacija arba vykdant viešąją užduotį ar teikiant visuotinės svarbos paslaugą surinkta, parengta, atgaminta ir išplatinta informacija yra svarbi pirminė medžiaga skaitmeninio turinio produktams ir paslaugoms ir taps netgi dar svarbesniu turinio šaltiniu plėtojant tokias pažangiąsias skaitmenines technologijas kaip dirbtinis intelektas, paskirstytojo registro technologijos ir daiktų internetas. Plati tarptautinė geografinė aprėptis taip pat bus itin svarbus veiksnys tame kontekste. Tikimasi, kad padidėjusios galimybės pakartotinai panaudoti tokią informaciją, *inter alia*, sudarys sąlygas visoms Sąjungos verslo įmonėms, įskaitant labai mažas įmones ir [mažas ir vidutines įmones (MVĮ)], taip pat pilietinei visuomenei išnaudoti jos potencialą ir prisidėti prie ekonomikos plėtojimo ir aukštos kokybės darbo vietų kūrimo bei apsaugos, ypač vietos bendruomenių labui, ir tokių svarbių visuomenės tikslų kaip atskaitomybė ir skaidrumas įgyvendinimo;

<…>

(20) <…> Viešojo sektoriaus institucijos renka, rengia, atgamina ir platina dokumentus, kad atliktų savo viešąsias užduotis. Viešosios įmonės renka, rengia, atgamina ir platina dokumentus, kad teiktų visuotinės svarbos paslaugas. Tokių dokumentų naudojimas dėl kitų priežasčių yra pakartotinis naudojimas. Valstybių narių politika gali būti siekiama daugiau negu šioje direktyvoje nustatyti minimalūs standartai, taip sudarant sąlygas platesniam pakartotiniam naudojimui. <…>

<…>

(23) <…> Ši direktyva valstybėms narėms nustato pareigą užtikrinti, kad visus esamus dokumentus būtų galima pakartotinai naudoti, išskyrus tuos atvejus, kai prieiga prie jų ribojama arba draudžiama pagal nacionalines prieigos prie dokumentų taisykles arba atsižvelgiant į kitas šioje direktyvoje nustatytas išimtis. Ši direktyva grindžiama esamomis prieigos tvarkomis valstybėse narėse ir ja nekeičiamos nacionalinės prieigos prie dokumentų taisyklės. Ji netaikoma tais atvejais, kai piliečiai arba juridiniai subjektai pagal atitinkamą prieigos tvarką gali gauti dokumentą tik tuo atveju, jei gali įrodyti konkretų interesą. <…> Viešojo sektoriaus institucijos turėtų būti skatinamos leisti pakartotinai naudoti visus dokumentus, kuriais jos disponuoja. <…>

(24) teikti visuotinės svarbos paslaugas valstybės narės dažnai patiki viešajam sektoriui nepriklausantiems subjektams, tačiau kartu užtikrina griežtą tų subjektų kontrolę. Tuo pat metu Direktyva 2003/98/EB taikoma tik dokumentams, kuriais disponuoja viešojo sektoriaus institucijos, o viešosios įmonės į jos taikymo sritį nepatenka. Dėl šios priežasties

dokumentai, rengiami teikiant visuotinės svarbos paslaugas įvairiose srityse, visų pirma komunalinių paslaugų sektoriuose, yra mažai prieinami pakartotinai naudoti. Tai taip pat smarkiai mažina galimybes kurti tarpvalstybines paslaugas, grindžiamas dokumentais, kuriais disponuoja visuotinės svarbos paslaugas teikiančios viešosios įmonės;

(25) todėl Direktyva 2003/98/EB turėtų būti iš dalies pakeista siekiant užtikrinti, kad ją būtų galima taikyti pakartotinai naudojant esamus dokumentus, kuriuos visuotinės svarbos paslaugų teikimo tikslais parengė viešosios įmonės, vykdančios vieną iš Direktyvos 2014/25/ES 8–14 straipsniuose nurodytų veiklos rūšių, taip pat viešosios įmonės, kurios veiklą vykdo kaip viešųjų paslaugų operatoriai pagal [2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007, p. 1)] 2 straipsnį, viešosios įmonės, kurios veiklą vykdo kaip pareigą teikti viešąsias paslaugas vykdantys oro vežėjai pagal [2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL L 293, 2008, p. 3)] 16 straipsnį, ir viešosios įmonės, kurios veiklą vykdo kaip visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus vykdantys Bendrijos laivų savininkai pagal [1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3577/92, taikančio laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) (OL L 364, 1992, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 10),] 4 straipsnį;

(26) į šią direktyvą neįtraukta bendra pareiga, leidžianti pakartotinį viešųjų įmonių parengtų dokumentų naudojimą. Teisė spręsti, ar leisti pakartotinai naudoti dokumentus, turėtų būti paliekama atitinkamoms viešosioms įmonėms, išskyrus atvejus, kai pagal šią direktyvą arba Sąjungos ar nacionalinę teisę būtų reikalaujama kitaip. Viešoji įmonė turėtų vykdyti atitinkamas šios direktyvos III ir IV skyriuose nustatytas pareigas, visų pirma susijusias su formatais, mokesčio nustatymu, skaidrumo užtikrinimu, licencijomis, nediskriminavimo reikalavimu ir išskirtinių susitarimų draudimu, tik leidusi dokumentą pakartotinai naudoti. Tačiau neturėtų būti reikalaujama, kad viešosios įmonės laikytųsi II skyriuje nustatytų reikalavimų, pavyzdžiui, prašymų tvarkymui taikomų taisyklių. Leidžiant pakartotinai naudoti dokumentus ypatingas dėmesys turėtų būti kreipiamas į neskelbtiną informaciją, susijusią su ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, kaip apibrėžta [2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvoje 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008, p. 75)], ir esminių paslaugų, kaip apibrėžta [2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016, p. 1)];

<…>

(29) termino „viešojo sektoriaus institucija“ apibrėžtis grindžiama [2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65)], 2 straipsnio 1 dalies 1 punktu. Terminų „viešosios teisės reglamentuojama įstaiga“ ir „viešoji įmonė“ apibrėžtys, numatytos Direktyvoje 2014/25/ES, turėtų būti taikomos šiai direktyvai“.

6 Direktyvos 2019/1024 1 straipsnyje „Dalykas ir taikymo sritis“ nustatyta:

„1. Siekiant skatinti atvirųjų duomenų naudojimą ir skatinti inovacijas produktų ir paslaugų srityje, ši direktyva nustato būtiniausias taisykles, reglamentuojančias toliau nurodytų dokumentų pakartotinį naudojimą ir tą pakartotinį naudojimą lengvinančią praktinę tvarką:

a) esamų dokumentų, kuriais disponuoja valstybių narių viešojo sektoriaus institucijos;

b) esamų dokumentų, kuriais disponuoja viešosios įmonės, kurios;
   i) vykdo veiklą Direktyvoje 2014/25/ES apibrėžtose srityse;
   ii) vykdo veiklą kaip viešųjų paslaugų operatoriai pagal Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 2 straipsnį;
   iii) vykdo veiklą kaip pareigą teikti viešąsias paslaugas vykdantys oro vežėjai pagal Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 16 straipsnį arba
   iv) vykdo veiklą kaip visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus vykdantys Bendrijos laivų savininkai pagal Reglamento (EEB) Nr. 3577/92 4 straipsnį;

<…>

2. Ši direktyva netaikoma:

<…>

b) viešųjų įmonių disponuojamiems dokumentams:
   i) kurie rengiami kitais tikslais nei visuotinės svarbos paslaugų teikimas, kaip apibrėžta valstybių narių įstatymuose arba kitose privalomose taisyklėse;
   ii) kurie susiję su konkurencijos tiesiogiai veikiama veikla ir kuriems dėl tos priežasties pagal Direktyvos 2014/25/ES 34 straipsnį netaikomos pirkimų taisyklės;

<…>

d) dokumentams, pavyzdžiui[,] neskelbtin[iems] duomen[ims], kurie yra neprieinami dėl prieigos tvarkos valstybėje narėje, įskaitant tuos, kurie neprieinami dėl:
   i) nacionalinio saugumo (būtent valstybės saugumo), gynybos ar visuomenės saugumo apsaugos;
   ii) statistinių duomenų konfidencialumo;
   iii) komercinio konfidencialumo (įskaitant verslo, profesines arba bendrovės paslaptis);

<…>

f) dokumentams, prieiga prie kurių pagal valstybių narių prieigos tvarką ribojama, taip pat tais atvejais, kai piliečiai ar juridiniai subjektai turi įrodyti, jog turi konkretų interesą gauti prieigą prie dokumentų;

<…>

3. Ši direktyva grindžiama Sąjungos ir nacionaline prieigos tvarka ir nedaro jai poveikio.

<…>

7. Šia direktyva reglamentuojamas esamų dokumentų, kuriais disponuoja valstybių narių viešojo sektoriaus institucijos ir viešosios įmonės, <…> pakartotinis naudojimas.“

7 Direktyvos 2019/1024 2 straipsnis „Terminų apibrėžtys“ suformuluotas taip:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1) viešojo sektoriaus institucija – valstybės, regionų ar vietos valdžios institucija, viešosios teisės reglamentuojamas subjektas arba iš vienos ar daugiau tokių institucijų arba vieno ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų subjektų sudaryta asociacija;

2) viešosios teisės reglamentuojama įstaiga – subjektas, pasižymintis visomis toliau išvardytomis charakteristikomis:
   a) jis įsteigtas siekiant konkretaus tikslo – tenkinti bendrojo intereso poreikius, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio;
   b) jis turi teisinį subjektiškumą ir
   c) jis didžiąja dalimi finansuojamas valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų viešosios teisės reglamentuojamų subjektų lėšomis arba jo valdymas yra prižiūrimas tų institucijų ar subjektų, arba jis turi administracinį, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusę narių skiria valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos arba kiti viešosios teisės reglamentuojami subjektai;

3) viešoji įmonė – įmonė, vykdanti veiklą 1 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytose srityse, kuriai viešojo sektoriaus institucijos gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką dėl to, kad valdo įmonę nuosavybės teise, dėl jų finansinio dalyvavimo šioje įmonėje arba šią įmonę reglamentuojančių taisyklių. Prielaida, kad viešojo sektoriaus institucijos turi lemiamą įtaką, daroma bet kuriuo iš toliau nurodytų atvejų, kai tos institucijos tiesiogiai ar netiesiogiai:
   a) valdo didžiąją įmonės pasirašytojo kapitalo dalį;
   b) kontroliuoja daugumą balsų, kurie suteikiami įmonės išleistomis akcijomis;
   c) gali skirti daugiau kaip pusę įmonės administracinio, valdymo ar priežiūros organo narių;

<…>

11) pakartotinis naudojimas – fizinių ar juridinių asmenų naudojimasis dokumentais, kuriais disponuoja:
   a) viešojo sektoriaus institucijos, komerciniams arba nekomerciniams tikslams, išskyrus pirminį tikslą pagal viešąją užduotį, kuriam dokumentai buvo parengti, ir išskyrus keitimąsi dokumentais tarp viešojo sektoriaus institucijų vien tik atliekant jų viešąsias užduotis, arba
   b) viešosios įmonės, komerciniams arba nekomerciniams tikslams, išskyrus pirminį tikslą teikti visuotinės svarbos paslaugas, kuriam dokumentai buvo parengti, ir išskyrus keitimąsi dokumentais tarp viešųjų įmonių ir viešojo sektoriaus institucijų vien tik atliekant viešojo sektoriaus institucijų viešąsias užduotis;

<…>“

Čekijos teisė

8 *Le zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím* (Įstatymas Nr. 106/1999 dėl laisvos prieigos prie informacijos) buvo iš dalies pakeistas *zákon č. 241/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů* (Įstatymas Nr. 241/2022, kuriuo iš dalies keičiamas Įstatymas Nr. 106/1999 dėl laisvos prieigos prie informacijos su pakeitimais, Įstatymas Nr. 123/1998 dėl teisės į informaciją apie aplinką su pakeitimais ir Įstatymas Nr. 130/2002 dėl mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų rėmimo valstybės lėšomis ir kai kurių susijusių įstatymų pakeitimų (Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų rėmimo įstatymas) (toliau – Įstatymas, kuriuo Direktyva 2019/1024 perkeliama į nacionalinę teisę).

9 Įstatymo Nr. 106/1999 dėl laisvos prieigos prie informacijos, iš dalies pakeisto Įstatymu, kuriuo Direktyva 2019/1024 perkeliama į nacionalinę teisę (toliau – Įstatymas dėl laisvos prieigos prie informacijos), 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Įpareigotieji subjektai, kurie pagal šį įstatymą privalo teikti informaciją apie savo veiklą, yra valstybės institucijos, vietos savivaldos subjektai, jų institucijos ir viešosios institucijos.“

10 Pagal šio įstatymo 2a straipsnį:

„1. Įpareigotuoju subjektu taip pat laikoma viešoji įmonė, kuri pagal šį įstatymą yra juridinis asmuo, kuris pagal 2 straipsnio 1 dalį nėra įpareigotasis subjektas ir

a) kuris
   1 vykdo atitinkamą veiklą pagal Viešųjų pirkimų įstatymą,
   2 veikia kaip viešąsias paslaugas teikiantis subjektas pagal [Reglamento (EB) Nr. 1370/2007] 2 straipsnį,
   3 veikia kaip oro vežėjas, vykdantis pareigą teikti viešąsias paslaugas pagal [Reglamento (EB) Nr. 1008/2008] 16 straipsnį arba
   4 veikia kaip laivo savininkas, teikiantis viešąsias paslaugas pagal [Reglamento (EEB) Nr. 3577/92] 4 straipsnį, ir

b) kuriam įpareigotasis subjektas pagal 2 straipsnio 1 dalį gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką dėl šio juridinio asmens valdymo nuosavybės teise arba dėl jo veiklą reglamentuojančių taisyklių.

2. Lemiamos įtakos sąlyga laikoma įvykdyta, jei pagal 2 straipsnio 1 dalį įpareigotasis subjektas tiesiogiai arba netiesiogiai:

a) valdo didžiąją viešosios įmonės pasirašytojo kapitalo dalį;

b) kontroliuoja daugumą balsų, kurie suteikiami viešosios įmonės išleistomis akcijomis, arba

c) gali paskirti daugiau kaip pusę viešosios įmonės administracijos, valdymo arba priežiūros organo narių.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

11 *VaK Přerov* yra pagal Čekijos teisę įsteigta akcinė bendrovė, veikianti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuje. Ji beveik 100 % priklauso Čekijos miestams ir savivaldybėms, tačiau nė vienas akcininkas neturi kontrolinio akcijų paketo.

12 Remiantis Įstatymu dėl laisvos prieigos prie informacijos, šios bendrovės buvo paprašyta pateikti savo organų posėdžių protokolus. Manydama, kad ji nėra „įpareigotasis subjektas“, kaip tai suprantama pagal šį įstatymą, todėl neprivalo pateikti tokios informacijos, bendrovė šį prašymą atmetė.

13 Tarnybai buvo pateiktas skundas dėl šio sprendimo; 2023 m. kovo 7 d. sprendimu tarnyba nurodė *VaK Přerov* imtis veiksmų dėl prašymo pateikti informaciją pagal Įstatymą dėl laisvos prieigos prie informacijos. *VaK Přerov* apskundė tą sprendimą *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas, Čekijos Respublika), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Grįsdama savo skundą bendrovė teigia, kad ji nėra „įpareigotasis subjektas“, kaip tai suprantama pagal šį įstatymą.

14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, siekiant išspręsti jo nagrinėjamą ginčą, reikia nustatyti, ar *VaK Přerov* yra „viešoji įmonė“, kaip tai suprantama pagal minėto įstatymo 2a straipsnio 1 dalį, t. y. ar priklauso kategorijai, kuri į tą įstatymą buvo įtraukta įstatymu, kuriuo Direktyva 2019/1024 perkeliama į nacionalinę teisę.

15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, šis ginčas, be kita ko, susijęs su klausimu, ar tam, kad būtų laikoma „viešąja įmone“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktą, taigi, kaip tai suprantama pagal Įstatymo dėl laisvos prieigos prie informacijos 2a straipsnio 1 dalį, lemiamą įtaką šiai įmonei, kaip tai suprantama pagal pirmąją iš šių nuostatų, turi daryti viena viešojo sektoriaus institucija, ar tam tikrais atvejais ją turi daryti kartu kelios šio sektoriaus institucijos. Šią poziciją pagrindinėje byloje palaiko tarnyba.

16 Kita vertus, *VaK Přerov* mano, kad toks aiškinimas neišplaukia iš Direktyvos 2019/1024 ir kad nagrinėjamu atveju „dominuojanti įtaka“, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą, galėtų būti tik tuo atveju, jei viena iš jos akcininkėmis esančių teritorinių savivaldos institucijų pati turėtų kontrolinį akcijų paketą arba jeigu nekiltų jokių abejonių, kad įvairūs akcininkai derino veiksmus.

17 Tokiomis aplinkybėmis *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1) Ar [Direktyvos 2019/1024] 2 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad viešoji įmonė taip pat yra įmonė, kuriai kelios viešojo sektoriaus institucijos gali kartu daryti lemiamą įtaką dėl to, kad valdo įmonę nuosavybės teise, dėl finansinio dalyvavimo šioje įmonėje arba jos veiklą reglamentuojančių taisyklių?

2) Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar pagal minėtą Direktyvos 2019/1024 nuostatą lemiama įtaka preziumuojama ir tuo atveju, kai kelios viešojo sektoriaus institucijos kartu valdo didžiąją įmonės pasirašytojo kapitalo dalį, kontroliuoja daugumą balsų, kurie suteikiami įmonės išleistomis akcijomis, arba gali skirti daugiau nei pusę įmonės administracinio, valdymo ar priežiūros organo narių, ar vis dėlto reikia patikrinti, ar tokios viešojo sektoriaus institucijos iš tikrųjų veikia sutartinai ir turi bendrų interesų?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

18 Teisingumo Teismas turi išnagrinėti sąlygas, kuriomis į jį kreipėsi nacionalinis teismas, kad patikrintų savo paties jurisdikciją atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *J & S Service*, C-620/19, EU:C:2020:1011, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

19 Šiuo aspektu Europos Komisija teigia, kad ginčas pagrindinėje byloje susijęs ne su viešojo sektoriaus dokumentų pakartotiniu naudojimu, kuris reglamentuojamas Direktyvoje 2019/1024, o su prašymu leisti susipažinti su dokumentais, nepatenkančiu į šios direktyvos taikymo sritį. Kaip matyti iš Direktyvos 2019/1024 1 straipsnio 3 dalies, siejamos su jos 23 konstatuojamąja dalimi, tokiam prašymui taikoma valstybių narių teisė arba tam tikrais atvejais Sąjungos sektorių teisės aktai dėl galimybės susipažinti su informacija.

20 Šiuo atveju ginčas kilo dėl prašymo leisti susipažinti su informacija, pateikto remiantis Įstatymu dėl laisvos prieigos prie informacijos. Kaip savo atsakyme į Teisingumo Teismo prašymą pateikti paaiškinimų patikslina prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagal šį įstatymą nereikalaujama, kad tokio prašymo pateikėjas aiškiai nurodytų savo ketinimą pakartotinai naudoti prašomą informaciją, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 11 punktą.

21 Iš Įstatymo, kuriuo Direktyva 2019/1024 perkeliama į nacionalinę teisę, projekto aiškinamojo memorandumo, kurį šiame atsakyme pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, matyti, kad Čekijos teisės aktų leidėjas dar nuo Direktyvos 2003/98 perkėlimo į nacionalinę teisę nuosekliai pasirinko sistemą, užtikrinančią pakartotinį informacijos naudojimą įgyvendinant teisę į informaciją.

22 Šiuo aspektu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas ne kartą yra pripažinęs turintis jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pateikto dėl Sąjungos teisės nuostatų, esant tokioms situacijoms, kai, net jeigu pagrindinės bylos aplinkybėmis Sąjungos teisė tiesiogiai netaikoma, Sąjungos teisės nuostatas leista taikyti pagal nacionalinę teisę, nes joje yra nuoroda į šių nuostatų turinį. Esant tokioms situacijoms, Sąjunga aiškiai suinteresuota, kad, siekiant ateityje išvengti aiškinimo skirtumų, iš Sąjungos teisės perimtos nuostatos būtų aiškinamos vienodai (žr. 1990 m. spalio 18 d. Sprendimo *Dzodzi*, C-297/88 ir C-197/89, EU:C:1990:360, 37 punktą, 2019 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Post ir kt.*, C-203/18 ir C-374/18, EU:C:2019:999, 36 punktą ir 2020 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *J & S Service*, C-620/19, EU:C:2020:1011, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

23 Taigi Teisingumo Teismo atliekamas Sąjungos teisės nuostatų aiškinimas esant į jų taikymo sritį nepatenkančioms situacijoms pateisinamas, jei šios nuostatos, vadovaujantis nacionaline teise, yra tiesiogiai ir besąlygiškai taikomos tokioms situacijoms, siekiant užtikrinti šių situacijų ir į minėtų nuostatų taikymo sritį patenkančių situacijų vienodą vertinimą (2019 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Post ir kt.*, C-203/18 ir C-374/18, EU:C:2019:999, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

24 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad 2022 m. priimdamas įstatymą, kuriuo Direktyva 2019/1024 perkeliama į nacionalinę teisę, nacionalinės teisės aktų leidėjas išplėtė subjektų, kuriems taikoma pareiga pateikti informaciją, ratą,

įtraukdamas subjektus, kuriems pagal šią direktyvą taikomos joje numatytos pareigos, ir taip sąmoningai nusprendė Įstatymo dėl laisvos prieigos prie informacijos taikymo asmenims sritį suderinti su tos direktyvos taikymo asmenims sritimi.

25 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktą, kuriame apibrėžta sąvoka „viešoji įmonė“, nacionalinės teisės aktų leidėjas padarė tiesiogiai ir besąlygiškai taikytinu, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 23 punkte nurodytą jurisprudenciją, situacijoms, kurios nebūtinai patenka į šios direktyvos taikymo sritį, tačiau yra reglamentuojamos šio įstatymo.

26 Žinoma, iš Direktyvos 2019/1024 1 straipsnio 2 ir 3 dalių matyti, kad, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, dokumento „pakartotinis naudojimas“, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, suponuoja galimybę susipažinti su šiuo dokumentu, o tai parodo glaudų ryšį tarp šių dviejų veiksmų. Vis dėlto šie veiksmai akivaizdžiai skiriasi. Toje direktyvoje nenumatyta teisė susipažinti su viešojo sektoriaus dokumentais, o daroma prielaida, kad tokia teisė egzistuoja valstybių narių teisėje arba Sąjungos teisėje, todėl galimybės susipažinti su šiais dokumentais sąlygos nepatenka į jos taikymo sritį (2024 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *HP – Hrvatska pošta*, C-336/23, EU:C:2024:979, 28 ir 31 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

27 Vis dėlto, atsižvelgiant į šio sprendimo 22 ir 23 punktuose primintą jurisprudenciją, nagrinėjamu atveju toks atskyrimas nėra svarbus nustatant, ar Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į šioje byloje pateiktus klausimus. Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad Įstatymo dėl laisvos prieigos prie informacijos 2a straipsniu, remiantis Sąjungos teisės dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo pavyzdžiu, šio įstatymo taikymo asmenims sritis išplečiama įtraukiant tokią informaciją turinčias viešąsias įmones. Kaip savo išvados 59 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, nacionalinės teisės aktų leidėjas ne tik sėmėsi įkvėpimo iš Direktyvos 2019/1024, bet ir išplėtė jos norminį poveikį vidaus teisės reglamentuojamoms situacijoms, nepadarydamas išlygų šiuo aspektu ir nepakeisdamas sąvokos „viešoji įmonė“, kaip ji apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnio 3 punkte, turinio. Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad minėto įstatymo 2a straipsnyje beveik identiškai pakartojamos minėtos direktyvos 1 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos viešųjų įmonių kategorijos.

28 Taigi reikia konstatuoti, kad minėta nuostata tapo taikytina pagal nacionalinę teisę (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2020 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *J & S Service*, C-620/19, EU:C:2020:1011, 50 ir 51 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

29 Šiomis aplinkybėmis esama akivaizdaus intereso, kad Teisingumo Teismas išaiškintų Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktą, siekiant užtikrinti vienodą jo aiškinimą, todėl pagal SESV 267 straipsnį Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo šiuo aspektu pateiktus klausimus.

Dėl esmės

30 Prejudiciniais klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo Teisingumo Teismo išaiškinti, ar Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „viešoji įmonė“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima įmonę, kuriai kelios viešojo sektoriaus institucijos gali bendrai daryti lemiamą įtaką, ir, jei taip, ar, tam, kad tokia įtaka būtų preziumuojama, reikia išnagrinėti, ar šios institucijos veikia sutartinai ir turi bendrų interesų.

31 Šiuo aspektu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (1983 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, 12 punktas ir 2026 m. vasario 5 d. Sprendimo *Hauptzollamt Düsseldorf (Rusijos kilmės transporto priemonė)*, C-619/24, EU:C:2026:73, 18 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

32 Pirma, kiek tai susiję su Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punkte vartojamais terminais, pažymėtina, kad šioje nuostatoje aiškiai kalbama apie „įmonę“, kuriai „viešojo sektoriaus institucijos“ (daugiskaita) „gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką dėl to, kad valdo įmonę nuosavybės teise, dėl jų finansinio dalyvavimo šioje įmonėje arba šią įmonę reglamentuojančių taisyklių“.

33 Antra, kiek tai susiję su šios nuostatos kontekstu, iš Direktyvos 2019/1024 29 konstatuojamosios dalies matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė į šią direktyvą perimti Direktyvos 2014/25 4 straipsnio 2 dalyje pateiktą sąvokos „viešoji įmonė“ apibrėžtį. Toje nuostatoje kalbama apie „įmonę“, kuriai „perkančiosios organizacijos“ (daugiskaita) „gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką dėl to, kad jos valdo įmonę nuosavybės teise, dėl jų finansinio dalyvavimo šioje įmonėje arba šią įmonę reglamentuojančių taisyklių“.

34 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas aiškiai nusprendė į sąvoką „viešoji įmonė“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktą, įtraukti ne tik įmones, kurioms dominuojančią įtaką gali daryti viena viešojo sektoriaus institucija, bet ir įmones, kurioms tokią įtaką gali daryti kelios viešosios institucijos.

35 Trečia, tokį Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punkto aiškinimą patvirtina šia direktyva siekiami tikslai. Viena vertus, kaip nurodyta jos 13 konstatuojamojoje dalyje, šia direktyva siekiama Europos ekonomikos ir pilietinės visuomenės labui visapusiškai išnaudoti viešojo sektoriaus informacijos ir informacijos, surinktos, parengtos, atkurtos ir platinamos vykdant viešąją užduotį ar teikiant visuotinės svarbos paslaugą, potencialą.

36 Kita vertus, iš tos direktyvos 24 ir 25 konstatuojamųjų dalių matyti, kad ją priimdamas Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino išplėsti su ja susijusios Sąjungos teisės sistemos taikymo sritį, kad ji apimtų dokumentus, parengtus Direktyvoje 2014/25 nurodytoms viešosioms įmonėms teikiant visuotinės svarbos paslaugas, kad būtų kuo geriau pasiektas Direktyvos 2019/1024 tikslas.

37 Taigi, reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į šio sprendimo 35 ir 36 punktuose primintus Direktyvos 2019/1024 tikslus, nuostatas, apibrėžiančias šios direktyvos taikymo asmenims sritį, ir, be kita ko, nuostatas, apibrėžiančias sąvoką „viešoji įmonė“, reikia aiškinti plačiai.

38 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad tiek įmonės, kurioms dominuojančią įtaką daro tik viena viešojo sektoriaus institucija, tiek įmonės, kurioms tokią įtaką bendrai daro kelios tokios institucijos, gali vykdyti viešąją užduotį arba teikti visuotinės svarbos paslaugą. Taigi, jei šios direktyvos 2 straipsnio 3 punktas turėtų būti aiškinamas taip, kad jis taikomas tik pirmosioms, jis neleistų visiškai įgyvendinti šia direktyva siekiamų tikslų, t. y. visapusiškai išnaudoti viešojo sektoriaus informacijos potencialą ir išplėsti nagrinėjamos reglamentavimo sistemos taikymo sritį.

39 Taigi, reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „viešoji įmonė“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima įmonę, kuriai kelios viešojo sektoriaus institucijos gali kartu daryti lemiamą įtaką.

40 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo patikslinti, ar tokiu atveju šios institucijos turi veikti sutartinai ir turėti bendrų interesų, kad būtų preziumuojama, kad ši įtaka yra dominuojanti, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktą, iš pradžių reikia konstatuoti, kad toks reikalavimas neišplaukia nei iš šios nuostatos formuluotės, nei iš jos konteksto. Toje nuostatoje Sąjungos teisės aktų leidėjas tik nurodė, kad dominuojanti įtaka, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, preziumuojama, kai šios institucijos tiesiogiai ar netiesiogiai valdo didžiąją įmonės pasirašytojo kapitalo dalį, kontroliuoja daugumą balsų, kurie suteikiami įmonės išleistomis akcijomis, arba gali skirti daugiau nei pusę įmonės administracinio, valdymo ar priežiūros organo narių.

41 Šie alternatyvūs kriterijai atspindi objektyvias situacijas, neatsižvelgiant į tokius veiksnius, kaip atitinkamų viešojo sektoriaus institucijų veikimas sutartinai ir bendri interesai; beje, šie veiksniai gali būti skirtingi per visą įmonės egzistavimo laikotarpį, atsižvelgiant, be kita ko, į problemas, su kuriomis susiduria jos sprendimus priimantys organai, ir sprendimus, kuriuos jie turi priimti šiuo aspektu. Atsižvelgimas į veiksnius, kuriems reikia tokio sudėtingo faktinių aplinkybių vertinimo, prieštarautų šioje direktyvoje numatytiems tikslams, nurodytiems šio sprendimo 35 ir 36 punktuose.

42 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į prejudicinius klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2019/1024 2 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „viešoji įmonė“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima įmonę, kuriai kelios viešojo sektoriaus institucijos gali bendrai daryti lemiamą įtaką, ir tam, kad tokia įtaka būtų preziumuojama, nereikia nagrinėti, ar šios institucijos veikia sutartinai ir turi bendrų interesų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

43 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024 dėl atviriųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo 2 straipsnio 3 punktas

turi būti aiškinamas taip:

sąvoka „viešoji įmonė“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima įmonę, kuriai kelios viešojo sektoriaus institucijos gali bendrai daryti lemiamą įtaką, ir tam, kad tokia įtaka būtų preziumuojama, nereikia nagrinėti, ar šios institucijos veikia sutartinai ir turi bendrų interesų.

Parašai.